

Stockholms kommun

Beslut för vuxenutbildning

efter tillsyn i Stockholms kommun

Tillsyn i Stockholms kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen vuxenutbildning.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt Skolverkets statistik för år 2015 var det i Stockholms kommun 3,5 procent av den vuxna befolkningen som deltog i kommunal vuxenutbildning, vilket är något lägre än i riket.

År 2015 var det 5,6 procent av den vuxna befolkningen i kommunen med kort utbildningsbakgrund som deltog i kommunal vuxenutbildning, vilket är något högre än motsvarande värde i riket (5,4 %). Med kort utbildningsbakgrund avses de som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå.

I kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå var det enligt nationell statistik 86 procent av kursdeltagarna som slutförde sina kurser år 2015, vilket är högre än genomsnittet för riket (60 %). Samma år var det 13 procent av kursdeltagarna som gjorde avbrott i sina kurser, vilket är lägre än genomsnittet för riket (24 %). Måluppfyllelsen inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå har ökat de senaste åren. År 2012 var det 77 procent som slutförde sina kurser.

I kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå var det 81 procent som slutförde sina kurser år 2015, vilket är högre än genomsnittet för riket (71 %). Samma år var det 19 procent som gjorde avbrott, jämfört med 18 procent i riket. Måluppfyllelsen har sedan år 2012 varit ca 78 procent.

För särskild utbildning för vuxna finns det ingen nationell statistik. Enligt kommunens egen bedömning är måluppfyllelsen relativt god. Av den nationella statistiken framgår att den genomsnittliga undervisningstiden per elev och vecka var 3,5 timmar, vilket är något lägre än genomsnittet i riket (3,6 timmar).

Enligt den nationella statistiken för utbildning i svenska för invandrare år 2015 var andelen elever som avbryter sin kurs i samtliga kurser högre än i riket. Det genomsnittliga antalet undervisningstimmar som behövdes för att en elev skulle bli minst godkänd är i Stockholms kommun i nivå med riket. När det gäller resultaten på de nationella proven i kurserna B, C och D visar statistiken att det var fler kursdeltagare i Stockholm som nådde målen jämfört med i riket.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Stockholms kommun genomför varje år en brukarundersökning inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande respektive gymnasial nivå och utbildning i svenska för invandrare inom ramen för ett samarbete med Kommunerna i Stockholms län (KSL). Resultatet av undersökningen år 2015 visar att eleverna överlag är nöjda med sin undervisning och att samtliga indikatorer har höjts från tidigare år.

Särskild utbildning för vuxna har en egen brukarundersökning gjord av Stockholms kommun.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Förutsättningar för vuxenutbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-03
2. Utveckling av vuxenutbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Målet för vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande och där utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Vuxenutbildningen i Stockholms kommun präglas av flexibilitet och tillgänglighet och det erbjuds ett brett utbud av kurser och utbildningar.

Kommunen arbetar aktivt med att förbättra verksamheten inom såväl de upphandlade utbildningsanordnarna som inom egen regi. Uppföljningar av att verksamheten uppfyller kvalitetskraven genomförs kontinuerligt och åtgärder vidtas för att förbättra måluppfyllelsen.

Tillsynen visar dock att Stockholms kommun måste se till att kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå anordnas i enlighet med det utbud som författningarna kräver. Kurserna geografi, historia och hem- och konsumentkunskap erbjuds inte.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att **senast den 3 oktober 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för vuxenutbildningen vid skolenheterna

Hemkommunen ska bland annat informera, nå ut till och motivera de elever som har rätt till kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare, och sedan erbjuda denna utbildning till dem som önskar delta i den. Utan att dessa förutsättningar är uppfyllda kan inte de elever som är i behov av vuxenutbildning ges sådan utbildning. Andra förutsättningar för vuxenutbildningen är att den huvudman som bedriver utbildningen ser till att vissa grundläggande krav på till exempel utbud och omfattning uppfylls. Vidare ska huvudmannen se till att det finns sådan utbildning och kompetens hos rektorn och övrig skolpersonal, så att de kan leda och bedriva utbildningen på ett professionellt sätt. Huvudmannen ska också ha ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå bedrivs med det utbud som författningarna kräver. (2 kap. 18 och 21-22 §§ förordningen om vuxenutbildning)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannens erbjudande om kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå bedrivs med det utbud som författningarna kräver.

*Motivering till bedömning av brist***Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Stockholms kommun inte erbjuder utbildning i kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå i enlighet med det utbud som författningarna föreskriver i form av kurser i svenska, svenska som andraspråk, religionskunskap, historia, geografi, fysik, kemi, biologi och hem- och konsumentkunskap. Kurserna geografi, historia och hem- och konsumentkunskap erbjuds inte trots att eleverna har rätt till dessa kurser om de så önskar.

Skolinspektionens utredning

Av den dokumentation som inkommit till Skolinspektionen från Stockholms kommun inför tillsynen framgår att samtliga kurser erbjuds inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå. Avdelningschefen för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna uppger vid intervju att alla kurser ska erbjudas vid Åsö vuxengymnasium. Rektorn för Åsö vuxengymnasium anger i ett e-postmeddelande till Skolinspektionen att kurserna geografi, historia och hem- och konsumentkunskap inte har erbjudits.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå bedrivas i form av kurser i svenska, svenska som andraspråk, religionskunskap, historia, geografi, fysik, kemi, biologi och hem- och konsumentkunskap.

Motivering till föreläggande som ingripande

Stockholms kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Stockholms kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Utveckling av vuxenutbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra vuxenutbildningen vid skolenheterna, i syfte att främja ökad likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget inom väsentliga områden vid skolenheterna. Nulägesbilden bör beskrivas utifrån det syfte och uppdrag som kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare har: att ge eleverna sådana kunskaper de behöver för att delta i samhälls- och arbetslivet, att möjliggöra fortsatta studier och att stödja och stimulera eleverna i deras lärande. I utvecklingsarbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare och elever leder vid skolenheterna.

I arbetet med att utveckla utbildningen, så att den blir likvärdig och av god kvalitet, ingår även ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och en behovsstyrd resursfördelning. Huvudmannen ska arbeta för att rektorn och skolpersonalen vid skolenheterna arbetar förebyggande och åtgärdande när det gäller kränkande behandling av elever. Fördelningen av

Beslut

2016-06-23
7 (9)

Dnr 43-2015:10077

ekonomiska och personalmässiga resurser ska utgå från elevernas skiftande behov och förutsättningar, samt följas upp och utvärderas.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Anna Kjellberg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stockholms kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stockholms kommun

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för all vuxenutbildning i Stockholms kommun. Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom den vuxenutbildning som bedrivs genom entreprenadavtal med enskilda utbildningsanordnare och ansvarar för upphandlingen av all utbildning som bedrivs av dessa.

Våren 2014 påbörjades upphandling av utbildning i svenska för invandrare och kommunal vuxenutbildning på grundläggande respektive gymnasial nivå. Sedan dess har två upphandlingar genomförts. Permanenta ramavtal har inte kunnat tecknas på grund av överprövningar till förvaltningsrätten. Arbetsmarknadsförvaltningen har den 10 maj 2016 tecknat tillfälliga avtal med de utbildningsanordnare som fick tilldelning vid upphandlingen av vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare. För närvarande är det 18 anordnare som kommunen har avtal med.

Arbetsmarknadsförvaltningen leds av en arbetsmarknadsdirektör och är indelad i tre driftsavdelningar: Sfi Stockholm, Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm. De båda avdelningarna för vuxenutbildningen leds av varsin avdelningschef. Till varje avdelning hör två rektorer som ansvarar för myndighetsutövning och tillsyn av den upphandlade verksamheten. Till respektive avdelning finns centrala enheter som svarar för antagning och vägledning, Sfi-centrum respektive Komvuxcentrum.

Inom egen regi ges utbildning i svenska för invandrare vid tre skolor; Sfi Söderort, Sfi Västerort samt Stockholms intensivsvenska för akademiker (SIFA). Varje skola i egen regi leds av en rektor. Enheterna i egen regi har tillsammans ca tio procent av eleverna inom utbildning i svenska för invandrare. Alla studievägar finns representerade inom egen regi men inte vid alla enheter. Totalt är det sju upphandlade utbildningsanordnare som erbjuder utbildning i svenska för invandrare. De största anordnarna är Hermods, Lernia, Competens och ABF.

Inom kommunal vuxenutbildning i egen regi finns det en större enhet, Åsö vuxengymnasium erbjuder utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Förvaltningen erbjuder även yrkesutbildningar för vuxna vid fyra gymnasieskolor inom utbildningsförvaltningen. Totalt är det ca 20 procent av eleverna som studerar inom egen regi. Kommunal vuxenutbildning erbjuds också hos 17 anordnare varav Hermods, NTI och Jensen är störst.

Särskild utbildning för vuxna bedrivs enbart i egen regi.